

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Federalni zavod
za statistiku**

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O INVESTICIJAMA U STALNA SREDSTVA
1. Kontakt	
1.1 Nadležna institucija	Federalni zavod za statistiku
1.2 Nadležna organizaciona jedinica	SEKTOR EKONOMSKIH STATISTIKA , Odsjek za statistiku nacionalnih računa
1.3 Kontakt osoba	1) Nermina Ibrišević-Ademović 2) Šejla Šehović-Karšić
1.4 Funkcija kontakt osobe	1) Šef Odsjeka za statistiku nacionalnih računa 2) Stručni savjetnik za obračun investicija u stalna sredstva
1.5 Kontakt poštanska adresa	Zelenih beretki 26, 71 000 - Sarajevo
1.6 Kontakt e-mail adresa	1) nermina.ibrisevic@fzs.ba 2) sejla.sehovic@fzs.ba
1.7 Broj telefona	+ 387 (33) 407 021 +387 (33) 407 022
1.8 Broj faksa	+387 (33) 226 151
2. Podaci o ažuriranju metapodataka	
2.1 Datum posljednje potvrde validnosti metapodataka	-
2.2 Datum posljednje objave metapodataka	-
2.3 Datum posljednjeg ažuriranja metapodataka	-
3. Prezentacija statistike	
3.1 Opis metapodataka	<p>Osnovni cilj istraživanja "Godišnji izvještaj o investicijama" (INV-01) je prikupljanje podataka koji su, u skladu sa zahtjevima nacionalnih računa, potrebni za obračun bruto domaćeg proizvoda prema rashodnom pristupu, na osnovu kojih se utvrđuje udio investicija u bruto domaćem proizvodu, za kompiliranje kapitalnog računa i sl.</p> <p>Podaci o investicijama prikazuju ukupne isplate za investicije po osnovnim oblicima finansiranja, ostvarene investicije (nova i polovna stalna sredstva) po tehničkoj strukturi i ostvarene investicije u nova stalna sredstva (nova i polovna uvozna stalna sredstva) po tehničkoj strukturi.</p> <p>Obrada podataka je urađena po dva osnovna principa:</p> <ul style="list-style-type: none">- prema sjedištu i pretežnoj djelatnosti investitora (organizacioni princip) i- prema lokaciji i djelatnostima kojima su investicije stvarno namijenjene (princip čistih djelatnosti)
3.2 Klasifikacije koje se koriste u istraživanju	"Statistička klasifikacija ekonomskih aktivnosti Evropske Unije" - NACE Rev. 2 "Statistička klasifikacija proizvoda po djelatnosti" - CPA 2008

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

3.3 Sektor obuhvaćenog istraživanja	Cjelokupna ekonomska aktivnost rezidentnih jedinica Federacije Bosne i Hercegovine. Istraživanjem su obuhvaćeni sljedeći sektori: nefinansijski sektor, finansijski sektor, sektor države, sektor domaćinstava (oblast poljoprivrede individualnog sektora), sektor neprofitnih institucija koje služe domaćinstvima.
3.4 Statistički koncepti i definicije	<p>Investicijama u stalna sredstva smatraju se nabavke preduzeća i drugih pravnih osoba radi dobivanja novih stalnih sredstava, povećanja vrijednosti ili zamjene postojećih stalnih sredstava (stambene zgrade, ostale zgrade i građevine, oprema i uređaji trajnijeg karaktera, osnovno stado, pošumljavanje i podizanje dugogodišnjih zasada, softver itd). Nabavljena investicijska dobra mogu biti nova ili polovna, kupljena od drugih u zemlji i inozemstvu. Stalna sredstva mogu, također, biti stečena trampom, primljena kao kapitalni transfer u naturi ili proizvedena u vlastitoj režiji. Obuhvataju se sve vrste ulaganja u nove kapacitete, kao i ulaganja za proširenje, rekonstrukciju i modernizaciju postojećih ili zamjenu zastarjelih, istrošenih ili slučajnom štetom uništenih kapaciteta. Ne obuhvata se redovno i tekuće održavanje stalnih sredstava, ulaganja u obrtna sredstva, usavršavanje osoblja, ispitivanje tržišta i kupovina zemljišta.</p> <p>Isplatama za investicije smatraju se novčana ulaganja u toku godine u nova i polovna stalna sredstva, bez obzira na momenat njihove izgradnje ili nabavke. Ostvarene investicije predstavljaju vrijednost fizički realizovane izgradnje, izrade ili nabavke novih i polovnih stalnih sredstava tokom godine, bez obzira na to jesu li završene, je li i kada izvršena njihova isplata.</p>
	<p>Ostvarene investicije u nova stalna sredstva odnose se na onaj dio stalnih sredstava koji je nabavljen neposredno od izvođača građevinskih radova, proizvođača opreme ili proizveden u vlastitoj režiji, odnosno ona investicijska dobra koja još nisu bila predmet kupoprodaje između neposrednih korisnika tih dobara. Ovdje se uključuje i polovna oprema nabavljena u inozemstvu, budući da izravno utiče na porast nacionalnog bogatstva u zemlji. Ostala polovna stalna sredstva nisu uključena u ostvarene investicije u nova stalna sredstva. U nabavku novih stalnih sredstava svrstavaju se i investicije u veća poboljšanja postojećih stalnih sredstava.</p> <p>U skladu sa metodologijom ESA 2010 investicije u stalna sredstva obuhvataju:</p> <ul style="list-style-type: none">- investicije u građevinske objekte i prostore- investicije u strojeve i opremu i- investicije u ostala stalna sredstva.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Federalni zavod
za statistiku**

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

	<p>Investicije u građevinske objekte i prostore obuhvataju stambenu izgradnju i ostale građevinske radove (ostala visokogradnja, niskogradnja i značajnija poboljšanja zemljišta).</p> <p>Investicije u strojeve i opremu obuhvataju nabavku strojeva, opreme i transportnih sredstava.</p> <p>Investicije u ostalo obuhvataju ulaganja u kultivisane biološke resurse (biološka sredstva), proizvode intelektualnog vlasništva i troškove prijenosa vlasništva zemljišta. U proizvode intelektualnog vlasništva spadaju: kapitalizirana ulaganja u istraživanje i razvoj, rudarska i mineralna istraživanja, softveri i baze podataka, književni i umjetnički originali i ostali proizvodi intelektualnog vlasništva.</p>
3.5 Statistička jedinica	Izveštajne jedinice (jedinice statističkog posmatranja) su svi pravni subjekti koji su registrovani na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.
3.6 Statistička populacija	Sve pravne osobe sa sjedištem na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine
3.7 Referentno geografsko područje	Federacija Bosne i Hercegovine
3.8 Vremenska pokrivenost	Podaci su uporedivi za vremensku seriju 2007-2018. godina.
3.9 Bazni period	Prethodna godina
4. Jedinica mjere	Podaci su iskazani u hiljadama KM (000 KM)
5. Referentni period	Kalendarska godina
6. Institucionalni mandat (ovlaštenje)	
6.1 Pravni akti i drugi sporazumi	Zakonski i pravni temelj za provođenje predmetnih aktivnosti je sadržan u Zakonu o statistici u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" br. 63/03 i 9/09), te u Planu provođenja statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH i u Četvrogodišnjem Programu. Članom 17. Zakona o statistici je propisano da se statistička istraživanja provode u vremenu određenom četvrogodišnjem Programom i razrađenim godišnjim Planom rada za budžetsku godinu.
6.2 Razmjena (posredovanje) podataka	Razmjena podataka se vrši sa Agencijom za statistiku Bosne i Hercegovine (BHAS). Također, podaci se dostavljaju Federalnom zavodu za programiranje razvoja, sa kojim je potpisan i Protokol o dostavi podataka
7. Povjerljivost	
7.1 Povjerljivost - politika	Statističku povjerljivost određuju članovi 36-42 Zakona o statistici U FBiH (Sl. novine FBiH, br.63/03 i 9/09). Navedena oblast je u potpunosti usklađena sa EU regulativama kojima se reguliše povjerljivost statističkih podataka.

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

7.2 Povjerljivost - postupanje sa podacima	<p>Podaci koji su prikupljeni, obrađeni i pohranjeni u svrhu izrade statističkih podataka smatraju se povjerljivim ako je putem tih podataka moguće neposredno ili posredno identificirati izvještajne jedinice čime se otkrivaju pojedinačni podaci. Izvještajna jedinica se neposredno identificira putem naziva i adrese, odnosno putem identifikacionog broja koji joj je zvanično dodijeljen. Posredna identifikacija je utvrđivanje identiteta izvještajne jedinice putem dedukcije, uzimajući u obzir sve mjere koje se mogu koristiti da bi se identificirala pomenuta izvještajna jedinica. Tokom obrade i distribucije statističkih podataka Federalni zavod za statistiku i drugi zakonom ovlašteni organi i ustanove, poduzeće sve neophodne mjere, organizacione, regulatorne, upravne i tehničke prirode koje su potrebne da se zaštiti povjerljivost podataka od nedozvoljenog pristupa, objavljivanja i korištenja u druge a ne u statističke svrhe.</p> <p>Lica koja imaju pristup povjerljivim podacima moraju se pridržavati odredbi ovog zakona i nakon prestanka radnog odnosa</p>
8. Politika diseminacije	
8.1 Kalendar objavljivanja	<p>Kalendar objavljivanja je dostupan na web stranici Federalnog zavoda za statistiku krajem decembra tekuće godine za cijelu narednu godinu. U njemu korisnici mogu naći informacije o datumu objavljivanja podataka, broju statističkog izdanja, nazivu publikacije, vrsti statističkog izdanja i razdoblje na koje se odnosi.</p>
8.2 Pristup kalendaru objavljivanja (link)	<p>http://fzs.ba/wp-content/uploads/2019/01/KALENDAR-PUBLICIRANJA-2019.pdf</p>
8.3 Pristup korisnika	<p>Postojeći pravni okvir, definiran Zakonom o statistici u Federaciji Bosne i Hercegovine, određuje osnovne ciljeve i principe funkcioniranja zvanične statistike, kojima se Zavod ovlašćuje da proizvodi visokokvalitetnu zvaničnu statistiku i da je nepristrasno, nezavisno i blagovremeno učini dostupnom svim korisnicima istovremeno. Podaci dobijeni statističkim istraživanjima objavljuju se na web stranici Zavoda u statističkim publikacijama (http://fzs.ba/index.php/publikacije/) i u bazi podataka (http://www.px-web.fzs.gov.ba/).</p>
9. Učestalost diseminacije podataka	<p>Godišnje</p>
10. Dostupnost i razumljivost	
10.1 Saopćenja	<ul style="list-style-type: none">● Godišnje saopćenje "Investicije u stalna sredstva u Federaciji BiH-prvi rezultati" u pdf i xls formatu● Godišnje saopćenje "Investicije u stalna sredstva u Federaciji BiH" (konačni podaci)" u pdf i xls formatu <p>Saopćenja su dostupna na web stranici Federalnog zavoda za statistiku (www.fzs.ba)</p> <p>http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/investicije/</p>

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine

Federalni zavod za statistiku

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

10.2 Publikacije	<p>Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine http://fzs.ba/index.php/publikacije/mjesečni-bilteni/</p> <p>Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima http://fzs.ba/index.php/publikacije/mjesečni-bilteni/</p> <p>Godišnji tematski bilten "Investicije u stalna sredstva u Federaciji Bosne i Hercegovine" http://fzs.ba/index.php/bosanski-bilteni/investicije/</p> <p>Statistički godišnjak/ljetopis Federacije Bosne i Hercegovine http://fzs.ba/index.php/publikacije/statisticki-godisnjaciljetopisi/</p>
10.3 On-line baza podataka	On-line baza podataka o investicijama u stalna sredstva nije dostupna.
10.4 Pristup mikro podacima	<p>Članom 39. Zakona je propisano: "U svrhe obavljanja naučno-istraživačke djelatnosti Federalni zavod i ovlašteni organi za poslove statistike mogu, na osnovu pisanog zahtjeva, davati individualne podatke, bez da se iz tih podataka može direktno ili indirektno prepoznati individualna izvještajna jedinica.</p> <p>O korištenju statističkih podataka iz stava 1. ovog člana sklapa se poseban ugovor na osnovu kojeg se korisnik obavezuje, pod materijalnom i krivičnom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće davati na uvid i korištenje neovlaštenim licima te da će ih nakon upotrebe uništiti.</p> <p>Federalni zavod za statistiku i ovlašteni organi za poslove statistike vode evidenciju o korisnicima iz stava 2. ovoga člana i svrsi za koju su statistički podaci dati na raspolaganje."</p> <p>U skladu sa navedenom odredbom Zakona se i provodi procedura za dobijanja mikro podataka.</p>
10.5 Drugo	Podaci dostupni putem društvenih mreža (facebook, instagram, linkedin, twitter).
10.6 Dokumentacija o metodologiji	<p>Metodologija "Godišnji izvještaj o investicijama Bosne i Hercegovine (INV-01)", Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 2005. godina http://www.bhas.ba/metodoloskidokumenti/2005-md-investicije-bh.pdf</p> <p>U pripremi je ažurirani metodološki dokument "Godišnji izvještaj o investicijama za Federaciju Bosne i Hercegovine (INV-01)", a ažuriranje se odnosi na obračun investicija u stalna sredstva u skladu sa ESA 2010 metodologijom.</p>
10.7 Dokumentacija o kvalitetu	Još uvijek nije urađen zvanični izvještaj o kvalitetu za statističko istraživanje "Godišnji izvještaj o investicijama u stalna sredstva"
11. Upravljanje kvalitetom	
11.1 Osiguranje kvaliteta	Kvalitet podataka je obezbijeđen primjenom koncepata, definicija i klasifikacija koji su usklađeni sa metodologijom "Evropski sistem računa ESA 2010".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Federalni zavod
za statistiku**

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

11.2 Procjena kvaliteta	Metodologija "Godišnji izvještaj o investicijama Bosne i Hercegovine (INV-01)" služi kao osnov za procjenu kvaliteta dobijenih rezultata.
12. Relevantnost	
12.1 Korisničke potrebe	S obzirom da se podaci iz istraživanja "Godišnji izvještaj o investicijama" (INV-01) koriste za obračun bruto domaćeg proizvoda po rashodnom pristupu na nivou Bosne i Hercegovine, ključni korisnik je Agencija za statistiku koja je odgovorna za obračun BDP-a po rashodnom pristupu. Takođe, korisnici podatka o investicijama u stalna sredstva su Vlada Federacije BiH i Federalni zavod za programiranje razvoja. Ostali korisnici su predstavnici nevladinih organizacija, ekonomski analitičari, ustanove i pojedinci koji podatke koriste za naučno istraživački rad i dr.
12.2 Zadovoljstvo korisnika	Ne provodi se Anketa o zadovoljstvu korisnika podacima o investicijama u stalna sredstva. Zadovoljstvo korisnika se analizira putem Ankete o zadovoljstvu korisnika čiji je cilj dobijanje informacija o zadovoljstvu korisnika kvalitetom proizvoda i usluge, te sagledavanju potreba korisnika. Anketa je dostupna na web stranici FZS http://www.fzs.ba/fzssurvey/index.php/623718 . Rezultati iste dostupni na web stranici FZS http://fzs.ba/wp-content/uploads/2019/07/Istra%C5%BEivanje-o-zadovoljstvu-korisnika-2019-rezultati-bosanski.pdf
12.3 Kompletnost podataka	Podaci se objavljuju po područjima Klasifikacije djelatnosti BiH 2010 (KD BIH 2010). Publikuju se sljedeći podaci: - Isplate za investicije po osnovnim oblicima finansiranja (hilj. KM) - Ukupno ostvarene investicije u stalna sredstva po tehničkoj strukturi (hilj. KM) - Ostvarene investicije u nova stalna sredstva po tehničkoj strukturi (hilj. KM)
13. Tačnost i pouzdanost procjene	
13.1 Opća tačnost procjene	Prikupljanje podataka je zasnovano na principu punog obuhvata (izvještaji se prikupljaju uz set godišnjih finansijskih izvještaja), tako da računanje ovog pokazatelja nije relevantno
13.2 Greška uzorkovanja	Prikupljanje podataka je zasnovano na principu punog obuhvata (izvještaji se prikupljaju uz set godišnjih finansijskih izvještaja), tako da računanje ovog pokazatelja nije relevantno
13.3 Neuzoračka greška	Prikupljanje podataka je zasnovano na principu punog obuhvata (izvještaji se prikupljaju uz set godišnjih finansijskih izvještaja), tako da računanje ovog pokazatelja nije relevantno
14. Pravovremenost i tačnost objave	
14.1 Pravovremenost	Podaci se objavljuju na datum koji je određen Kalendarom objavljivanja statističkih podataka http://fzs.ba/wp-content/uploads/2019/01/KALENDAR-PUBLICIRANJA-2019.pdf

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**Federalni zavod
za statistiku**

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

14.2 Tačnost	Stopa tačnosti objave iznosi 100%. Svi rokovi koji su u skladu sa Kalendarom objavljivanja statističkih podataka su ispoštovani
15. Usklađenost i uporedivost	
15.1 Uporedivost - geografska	-
15.2 Vremenska uporedivost	Uporedivi podaci o investicijama u stalna sredstva, u skladu sa ESA 2010 su raspoloživi za period 2007-2018. godina. Podaci za period do 2007. godine su raspoloživi u skladu sa ESA 95 i NACE Rev.1 .1
15.3 Usklađenost - cross domain	-
15.4 Usklađenost - interna	-
16. Troškovi i opterećenje	
17. Revizija podataka	
17.1 Revizija podataka - politika	Još uvijek ne postoji zajednička politika revizije i vremenski plan revidiranja podataka na nivou BiH
17.2 Revizija podataka - praksa	S obzirom da još uvijek ne postoji zajednička politika revizije i vremenski plan revidiranja podataka na nivou BiH, revizija obračuna investicija u stalna sredstva se vrši kod uvođenja nove Klasifikacije djelatnosti ili prelaska na novu metodologiju
18. Statistička obrada	
18.1 Izvor podataka	Podaci se prikupljaju putem statističkog izvještaja "Godišnji izvještaj o investicijama". Izvještajne jedinice su svi pravni subjekti koji su registrovani na teritoriji Federacije BiH.
18.2 Učestalost prikupljanja podataka	Podaci se prikupljaju jednom godišnje
18.3 Prikupljanje podataka	Podaci o investicijama za pravne osobe se prikupljaju putem izvještaja "Godišnji izvještaj o investicijama (obrazac INV-01)", za sve pravne osobe. Obrazac se podnosi uz godišnje finansijske izvještaje Finansijsko-informatičkoj agenciji (FIA) koja je nadležna za prikupljanje i obradu godišnjih finansijskih izvještaja. Federalni zavod za statistiku preuzima izvještaje od FIA-a, vrši kontrolu, unos, obradu i analizu podataka. Podaci o investicijama za oblast poljoprivrede individualnog sektora se prikupljaju putem općina, a bazirani su na procjenama općinskih komisija.
18.4 Validacija podataka	Formalna, računska i logička kontrola izvještaja se prvo vrši u Službama za statistiku u kantonima. U Odsjeku za statistiku nacionalnih računa se vrši logička kontrola izvještaja, s posebnim akcentom na izvještaje značajnijih poslovnih subjekata. Utvrđene greške u izvještajima se otklanjaju putem kontakta sa izvještajnim jedinicama. Posebna pažnja se posvećuje analizi obuhvata. Takođe, vrši se i uporedba sa podacima prethodne godine.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine

Federalni zavod za statistiku

Referentni metapodaci u Euro SDMX Metadata Structure (ESMS)

18.5 Kompilacija podataka	<p>Obračun investicija u stalna sredstva se vrši obradom podataka koji se prikupljaju kroz statistički obrazac "Godišnji izvještaj o investicijama (INV-01)". Nakon agregiranja podataka, dodaju se podaci za državne institucije koje su registrovane na teritoriji Federacije BiH, kao i podaci o investicijama za oblast poljoprivrede individualnog sektora. Kako bi se dobili podaci o investicijama u stalna sredstva u skladu sa ESA 2010 metodologijom, dodaju se kapitalizirana ulaganja u istraživanje i razvoj dobivena kroz istraživanja na bazi Fraskatijevog priručnika.</p> <p>Obračun se vrši na nivou razreda (4 cifre) KD BiH 2010.</p>
18.6 Prilagođavanje	Ne vrši se prilagođavanje
19. Komentar	